

Proiect “VioGen – RoJust” –

acțiune strategică în scopul implementării efective a standardelor Consiliului Europei privind drepturile omului.

Proiectul VioGen - RoJust vizează îmbunătățirea măsurilor de protecție împotriva violenței domestice și a violenței de gen prin consolidarea capacității autorităților române de asigurare a implementării adecvate a cadrului legislativ privind protecția și nediscriminarea victimelor.

În vederea creșterii accesului specialiștilor la informații relevante în materia violenței domestice și a violenței de gen au fost traduse mai multe hotărâri reprezentative ale Curții Europene a Drepturilor Omului. Traducerea fiecărei hotărâri reprezintă o selecție a paragrafelor relevante privind faptele, încadrarea juridică a acestora, raționamentul CEDO și soluția pronunțată. Versiunile oficiale ale hotărârilor, în limbile în care au fost redactate pot fi consultate pe pagina de internet a CEDO: <https://hudoc.echr.coe.int/>.

Proiectul “VioGen - RoJust” este implementat de Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, în calitate de Promotor al proiectului, în parteneriat cu: Centrul FILIA, Asociația TRANSCENA, Asociația ANAIS și Asociația GRADO. Proiectul beneficiază de un grant în valoare de aproximativ 732 de mii de euro oferit de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE în cadrul Programului Dezvoltare Locală, administrat de Fondul Român de Dezvoltare Socială.

Conținutul acestui document nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE.

Lucrăm împreună pentru o Europă verde, competitivă și incluzivă.

Pentru informații suplimentare despre proiect, vă rugăm să accesați www.eegrants.ro și www.frds.ro.

Promotor proiect:

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU EGALITATEA DE ȘANSE
ÎNȚRE FEMEI ȘI BĂRBAȚI

Parteneri proiect:

Traducere realizată de Asociația GRADO
Traducător: Simona-Teodora Săsărman

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A DOUA

CAUZA TËRSHANA ÎMPOTRIVA ALBANIEI

(Cererea nr. 48756/14)

HOTĂRÂRE

Art. 2 (de fond) • Obligații pozitive • Atacul cu acid asupra unei femei în stradă • Existența unui cadru penal efectiv • Risc pentru viața reclamantei, presupus din partea fostului soț, neaducerea la cunoștința autorităților înainte de atac • Autoritățile statului nu sunt responsabile

Art. 2 (procedural) • Anchetă efectivă • Curtea are în vedere situația generală a violenței împotriva femeilor în Albania • Abordare ineficientă a violenței împotriva femeilor de către oficialii însărcinați cu aplicarea legii • Obligația autorităților de anchetare de a reacționa cu o diligență deosebită în efectuarea unei anchete amănunțite • Neefectuarea cu promptitudine și determinarea convenite a măsurii de anchetare de importanță crucială • Incapacitatea reclamantei de a contesta decizia de suspendare a investigației, contestarea (lipsa) măsurilor de investigație sau de solicitare a cererii de despăgubiri

STRASBOURG

4 august 2020

DEFINITIVA

04.11.2020

Această hotărâre a devenit definitivă în temeiul articolului 44 § 2 din Convenție. Poate fi supusă revizuirii editoriale.

În cazul Tërshana împotriva Albaniei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a II-a), într-o cameră compusă din:

Robert Spano, președinte,

Paul Lemmens,

Ledi Bianku,

Valeriu Grițco,

Jon Fridrik Kjølbro,

Stéphanie Mourou-Vikström,

Arnfinn Bårdsen, judecători,

și Stanley Naismith, grefier de secție,

După ce a deliberat în camera de consiliu la 3 iulie 2018 și 23 iunie 2020,

Pronunță următoarea hotărâre, care a fost adoptată la ultima dată menționată:

PROCEDURĂ

1. La originea cauzei se află cererea (nr. 48756/14) îndreptată împotriva Republicii Albania, prin care un resortisant al acestui stat, doamna Dhurata Tershana („reclamanta”), a sesizat Curtea la data 30 iunie 2014 în temeiul articolului 34 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a libertăților Fundamentale („Convenția”).

2. Reclamanta a fost reprezentată de domnul N. Marku, avocat practicant în Tirana. Guvernul albanez („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul său, doamna A. Hicka de la Biroul Avocatului Statului.

3. Reclamanta a susținut că autoritățile nu i-au protejat viața și dreptul la viață privată în temeiul articolelor 2, 3, 8, 13 și 14 din Convenție. Ea s-a plâns în continuare de eșecul autorităților de a efectua o anchetă promptă și efectivă care să conducă la identificarea, urmărirea penală și pedepsirea agresorului.

4. La 6 octombrie 2014 cererea a fost comunicată Guvernului.

FAPTELE

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

5. Reclamanta s-a născut în 1984 și locuiește în Tirana.

A. Contextul cazului

6. La 29 iulie 2009, în jurul orei 16.00, în timp ce mergea pe o stradă lăturalnică din Tirana, reclamanta a suferit răni grave în urma unui atac cu acid al unui atacator neidentificat. Ea a fost dusă imediat la Spitalul „Maica Tereza” din Tirana pentru a primi îngrijiri medicale urgente. În registrul spitalului se menționa că douăzeci și cinci la sută din corpul reclamantei, în principal fața și partea superioară a corpului, era ars („combustio corporis, facies et extremitas superior”) din cauza atacului cu acid și că aceasta se afla într-o stare critică. La 1 august 2009, a fost dusă în Italia pentru un tratament spitalicesc mai specializat. În registrul spitalului din 2 octombrie 2009, se menționa că reclamanta avea arsuri medii până la profunde la nivelul feței, gâtului și corpului („ustioni intermedio profunde di volto, collo, tronco, arti superiori ed inferiori”) cauzate de acid sulfuric. Potrivit înregistrărilor tratamentului ei în spitalul din Italia, între 2009 și 2012 reclamanta a suferit cel puțin paisprezece operații. Costurile pentru aceste operații au fost suportate de către regiunile Puglia și Marche, Italia, precum și de către reclamantă. Ea suferea de anxietate și de probleme psihologice și îi era frică să se întoarcă în Albania. Autoritățile albaneze i-au acordat concediu medical pentru cel puțin șapte luni, dar se pare că nu a putut lucra câțiva ani.

B. Ancheta penală cu privire la atacul din 29 iulie 2009

7. La 29 iulie 2009, procurorul a deschis o anchetă penală în temeiul articolului 88 din Codul penal cu privire la atacul cu acid. Reclamanta a făcut o declarație în care a spus că nu și-a recunoscut agresorul. Ea a declarat că nu era în dispută cu nimeni, dar a bănuțit că atacul fusese realizat de fostul ei soț (E.A.) ca un act de răzbunare și o continuare a violenței domestice din trecut. În trecut el o amenințase pe reclamantă, spunând că o va ucide. Ea și E.A. se despărțiseră în cele din urmă, după ce el nu îi permisesse să participe la un curs specializat de formare în Italia. În plus, ea a declarat că la momentul atacului atacatorul purta o pălărie maro/bej, ochelari de soare negri și o cămașă neagră. Atacatorul îi aruncase o substanță peste față și pe corp și apoi plecase. Reclamanta simțise că fața și pieptul îi ard și că hainele i se topesc. Substanța fusese aruncată de asemenea peste colega ei. Reclamanta a mai precizat că E.A. fusese închis în Italia și că avea prieteni cu antecedente penale.

8. În aceeași zi, procurorul a obținut o declarație de la colega reclamantei care fusese cu ea în timpul atacului cu acid și care a suferit, de asemenea, răni grave. Colega reclamantei a mai declarat că nu l-a recunoscut pe agresor. Atacatorul purta pantaloni de culoare închisă și o cămașă închisă la culoare și ținea în mână un recipient care conținea o substanță roșie. În timp ce se îndrepta spre ea și reclamantă, el deschisese recipientul și aruncase conținutul peste ele. Ea a declarat că nu se află într-o dispută cu nimeni și că auzise de la membrii familiei reclamantei că aveau suspiciuni cu privire la fostul soț al reclamantei. Ea a mai declarat că a văzut alte persoane la locul atacului și un bărbat pe strada principală.

9. La 29 iulie și 6 august 2009, E.D., unul dintre colegii reclamantei, a dat o declarație în care afirma că nu a putut vedea fața agresorului, deoarece acesta fusese cu spatele la el. A oferit o

descriere a bărbatului spunând că acesta purta o cămașă roșie, blugi cu dungi albe și ochelari de soare. El a descris în continuare modul în care le-a ajutat pe reclamantă și pe cealaltă victimă și că, împreună cu o altă colegă, E.S., le dusese pe amândouă la spital. Acesta a mai precizat că la fața locului au ajuns și alte persoane care au încercat să ajute victimele. Colega E.S., amintită anterior, a declarat că a ajutat la transportul victimelor la spital. Ea nu-l văzuse deloc pe făptuitor.

10. La 29 iulie 2009, B.D., sora reclamantei, a declarat că sora ei îi spusese în trecut că E.A. era gelos și folosise violența împotriva ei. Reclamanta își dorise să urmeze un curs specializat de formare în Italia, dar E.A. nu îi permisesse. A amenințat că ar fi ucis-o dacă aceasta ar fi divorțat. Ea a mai declarat că vărul ei, R.T., se întâlnise cu E.A. pentru a-i da înapoi unele obiecte din partea reclamantei. E.A. îi spusese lui R.T. că nu avea de gând să îi facă probleme reclamantei, care din punctul lui de vedere își putea continua viața liniștită. B.D. a mai declarat că în mai 2009 se întâlnise cu E.A. și cu mama lui în prezența surorii ei pentru a discuta despre continuarea relației lor. Potrivit lui B.D., din discuțiile pe care le-au avut, fusese evident că E.A. folosise violența împotriva surorii ei. La 21 decembrie 2009 B.D. a făcut o altă declarație în care și-a confirmat declarațiile din 29 iulie 2009 și a spus că avea în continuare suspiciuni că E.A. ar fi comis atacul.

11. La 29 iulie 2009, R.T., vărul reclamantei, a declarat că știa că E.A. folosise violența împotriva reclamantei și fusese gelos. Îl cunoscuse pe E.A. cu două luni mai devreme și îi dăduse înapoi câteva obiecte din partea reclamantei. E.A. îi spusese lui R.T. că nu avea de gând să ia legătura cu reclamanta și să îi cauzeze probleme.

12. La 29 iulie 2009, L.D., cumnatul reclamantei, a declarat că aflase de la soția sa, B.D., că cumnata sa a fost supusă violenței și insultelor de către soțul ei.

13. La 29 iulie, V.T., mama reclamantei, a declarat că E.A. fusese implicat în infracțiuni precum furtul de seifuri și crime. Folosise violența împotriva reclamantei. Odată o închisese în apartamentul lui timp de trei zile, împiedicând-o să meargă la muncă, drept răzbunare pentru că amenințase că îl denunță la poliție. După divorț, aceștia avuseseră unele certuri cu privire la anumite lucruri pe care trebuiau să și le returneze unul altuia.

14. La 29 iulie 2009, un alt martor ocular, G.D., care băuse o cafea într-o cafenea din apropiere în momentul atacului, a declarat că se duse să le ajute pe reclamantă și pe cealaltă victimă după ce auzise țipete. Nu a văzut cine comisesse atacul. A văzut un container pe stradă și l-a lovit cu piciorul. Potrivit acestuia, substanța care s-a vărsat în stradă era un acid.

15. Într-o declarație furnizată în aceeași zi, E.A. a afirmat că la 29 iulie 2009 fusese în Durres până la ora 18.00. El a mai declarat că el și reclamanta divorțaseră în mai 2009 pentru că aveau probleme; nu fusese de acord cu reclamanta când aceasta dorise să meargă în Italia pentru a participa la un curs specializat de formare profesională. El a mai declarat că divorțul a decurs fără probleme și că de atunci nu mai avusesse contact cu reclamanta. Nu avea nicio informație despre cine ar fi putut fi agresorul. De asemenea, a oferit informații despre persoanele pe care le cunoștea, și anume membri ai familiei, prieteni și veri.

16. La 29 iulie 2009, F.P., mama lui E.A., a declarat că fiul ei și reclamanta aveau relații bune, dar divorțaseră în 2009, deoarece reclamanta dorea să urmeze un curs de formare în Italia și E.A. nu fusese de acord cu ideea. Ea a mai spus că, în ziua în care au divorțat, s-a întâlnit cu fiul ei, cu reclamanta și cu sora reclamantei pentru a găsi o soluție. Cu toate acestea, fiul ei și reclamanta au decis să pună capăt relației lor. De atunci, din câte știa ea, nu mai avuseseră niciun contact. Ea a confirmat că fiul ei fusese în Durres toată ziua. Vărul lui E.A., L.A., a mai declarat că, din câte știa, vărul său nu avusese nicio dispută cu reclamanta.

17. La 29 iulie 2009, un ofițer de poliție judiciară a efectuat o examinare la fața locului și a obținut câteva probe, inclusiv hainele reclamantei și ale kolegei ei și un recipient de sticlă care conținea o cantitate mică de substanță lichidă, roșie.

18. La 29 iulie și 1 octombrie 2009, ofițerul de poliție judiciară a hotărât întocmirea mai multor rapoarte de expertiză, respectiv a unui raport de medicină legală, un raport de expertiză de amprentă asupra recipientului de sticlă folosit pentru aruncarea acidului, o expertiză chimică și toxicologică privind recipientul de sticlă pentru a identifica substanța lichidă și metoda prin care fusese produs lichidul și un raport de expertiză chimică și toxicologică privitor la hainele reclamantei și a celeilalte victime pentru a identifica substanța lichidă și pentru a stabili dacă deteriorarea hainelor se produsese ca urmare a utilizării substanței respective.

19. La 29 iulie 2009, interceptarea convorbirilor telefonice ale lui E.A. în perioada 29 iulie-12 august 2009 a fost dispusă de procuror și a fost ulterior aprobată de judecătoria la 30 iulie 2009. La 13 august 2009, procurorul general a transmis rezultatele interceptării către procurorul regional.

20. La 30 iulie 2009, ofițerul de poliție judiciară a sesizat infracțiunea de vătămare gravă intenționată, atribuită lui E.A. la parchetul regional. El a menționat că la 29 iulie 2009, pe o stradă lăturalnică din apropierea Ministerului Justiției, o persoană neidentificată a aruncat acid peste reclamantă și o altă victimă, lăsându-le pe amândoi într-o stare critică. A considerat că pe baza probelor de la dosar precum și a declarațiilor făcute de reclamantă, de cealaltă victimă și de alți membri ai familiei, reieșea că existau suspiciuni că E.A. ar fi putut comite atacul.

21. La 31 iulie 2009, reclamanta a făcut o altă declarație, spunând că încă avea suspiciuni că E.A. își dorise să se răzbune din cauza divorțului. Ea a mai adăugat că în trecut el comisese infracțiuni – și anume furturi din seifuri și case – și că deținea o armă.

22. La 3 august 2009, procurorul regional a dispus să se întreprindă o serie de acțiuni procedurale, cum ar fi examinarea raportului de expertiză a amprentei cu privire la recipientul folosit pentru aruncarea acidului și compararea rezultatelor acestuia cu amprentele altor persoane suspecte precum și cu amprentele oricărei alte persoane incluse în lista de persoane suspecte a Laboratorului Central de Criminologie; examinarea raportului de medicină legală și a altor expertize; chestionarea tuturor persoanelor care aveau cunoștințe despre eveniment; examinarea interceptărilor telefonice; obținerea evidențelor telefonice ale victimelor și ale lui E.A., precum și ale oricărei alte persoane care ar fi putut avea legătură cu ancheta; identificarea și verificarea

numerelor de telefon utilizate de E.A. pe internet; confiscarea înregistrărilor video de la unele camere video din apropiere, întrucât una dintre ele ar fi putut surprinde și înregistra făptuitorul; stabilirea originii televizoarelor găsite în apartamentul lui E.A. (a se vedea paragraful 44 de mai jos); și orice altă acțiune considerată adecvată.

23. La 3 august 2009, un raport de expertiză elaborat de Institutul de Poliție Științifică („Instituti i Policisë Shkencore – „ISP”„) a concluzionat că nu au putut fi identificate amprentele digitale de pe recipientul de sticlă.

24. La 6 august 2009, un raport medico-legal întocmit de Institutul de Medicină Legală („Instituti i Mjekësisë Ligjore – „FMI””) a concluzionat că douăzeci și cinci la sută din fața, abdomenul și extremitățile superioare ale reclamantei au fost arse, rănila fiind cauzate de o substanță corozivă. De asemenea, a concluzionat că numai pe baza raportului medical nu a fost posibil să se tragă o concluzie exactă cu privire la categoria leziunilor reclamantei. Prin urmare, era necesar să se examineze reclamanta la trei luni de la data la care fusese vătămată.

25. La 11 august 2009, ofițerul de poliție judiciară a efectuat cercetări pe internet pentru a găsi numerele de telefon înregistrate pe numele lui E.A. În aceeași zi, procurorul a cerut unei companii de telefonie mobilă să îi furnizeze istoricul jurnalului de apeluri aferent mai multor numere de telefon ale lui E.A. pentru perioada 25-30 iulie 2009, precum și locația și zona pe care au acoperit-o la data de 29 Iulie 2009. La 18 august, compania de telefonie mobilă a transmis informațiile solicitate de procuror.

26. La 15 august și 15 decembrie 2009 au fost solicitate informații suplimentare cu privire la alte numere de telefon pentru a identifica persoanele cărora le aparțineau și care efectuaseră apeluri telefonice în orele în care a avut loc atacul. La 21 decembrie 2009, compania de telefonie mobilă a transmis informațiile solicitate de procuror. În ianuarie 2011, două persoane chestionate de ofițerul de poliție judiciară au declarat că nu aveau nicio informație despre incidentul din 29 iulie 2009. În ciuda faptului că erau prieteni cu E.A., au susținut că acesta nu discutase despre eveniment cu ei. O altă persoană care a fost audiată a declarat că nu îl cunoștea pe E.A. deloc.

27. La 11 august 2009, procurorul districtual a solicitat ca trei bănci din apropiere, ale căror camere de securitate se presupunea că ar fi înregistrat imagini ale evenimentelor din 29 iulie 2009, să furnizeze filmări video. La 13 și 18 august 2009, două bănci au pus la dispoziție imagini video pe CD -ROM. În procesul-verbal întocmit de ofițerul de poliție judiciară la 24 septembrie 2009 cu privire la examinarea probelor, se menționa că CD-ROM-urile au fost examinate în vederea identificării oricărei persoane care avea aceleași caracteristici ca persoana descrisă în declarațiile martorilor. Acestea au fost examinate și de reclamantă și de colega ei. Cu toate acestea, nimeni nu a putut fi identificat drept autorul suspectat.

28. La 9 septembrie 2009, o altă martoră, G.V., colega reclamantei, a fost audiată și a descris cum era îmbrăcat un bărbat pe care ea îl văzuse în apropierea locului incidentului. Potrivit acesteia, atacatorul purta o pălărie de culoare închisă, ochelari de soare și haine de culoare închisă. În aceeași

zi, o altă martoră, Y.K., a declarat că văzuse doi tineri ținând un recipient de sticlă, dintre care unul purta o cămașă roșie, iar celălalt o cămașă neagră.

29. La 16 decembrie 2009, E.K. – Sora lui E.A. – a făcut o declarație în fața ofițerului de poliție judiciară în care a confirmat că la 29 iulie 2009 E.A. fusese cu ea la Durres. Aceasta a precizat că reclamanta și E.A. avuseseră o relație bună. Ei divorțaseră pentru că reclamanta își dorise să plece în Italia pentru a urma un curs de formare și E.A. nu fusese de acord cu ideea din motive personale.

30. La 30 septembrie 2009, Facultatea de Științe ale Naturii („Fakulteti i Shkencave Natyrore” – „FNS”) l-a informat pe ofițerul de poliție judiciară că nu a putut întocmi raportul de expertiză chimică solicitat (cel mai probabil referindu-se la raportul de expertiză care urma să fie întocmit cu privire la substanța roșie – a se vedea paragraful 18 de mai sus) întrucât nu dispunea de echipamentul de specialitate necesar.

31. La 23 octombrie 2009, ISP l-a informat pe ofițerul de poliție judiciară că nu putea întocmi un raport de expertiză cu privire la hainele reclamantei și celelalte victime, deoarece aceasta nu intra în sfera sa de competență.

32. La 7 decembrie 2009, ofițerul de poliție judiciară a hotărât că FMI ar trebui să întocmească un nou raport medico-legal, având în vedere concluziile din raportul din 6 august 2009 (a se vedea punctul 24 de mai sus). La 15 decembrie 2009, medicul a răspuns că raportul putea fi întocmit odată ce ar fi avut la dispoziție o copie a rapoartelor medicale ale reclamantei întocmite de spitalul italian.

33. La 18 decembrie 2009, un grup de experți din cadrul FMI a pregătit un alt raport criminalistic. Ei au remarcat că nu au putut să o examineze pe reclamantă deoarece aceasta se afla în Italia, urmând un tratament de specialitate și nu putuseră să examineze rapoartele medicale de la spitalul italian. Aceștia au reiterat concluzia enunțată în raportul medico-legal din 6 august 2009. Au concluzionat că, pe baza documentelor de care dispuneau, la momentul producerii rănilor acestea erau atât de grave, încât ar fi pus viața reclamantei în pericol dacă nu i s-ar fi acordat asistență medicală de specialitate.

34. La 2 februarie 2010, procurorul districtual, printr-o decizie motivată, a hotărât suspendarea cercetării privind infracțiunea de vătămare gravă intenționată în conformitate cu articolul 326 din Codul de procedură penală și a trimis dosarul cauzei către Direcția de Poliție din Tirana pentru acțiuni suplimentare de identificare a făptuitorului. Decizia a descris toate probele care fuseseră obținute, precum și declarațiile care fuseseră date de reclamantă și de alte persoane. Decizia preciza, în părțile ei relevante, următoarele:

„... rapoartele criminalistice au concluzionat că douăzeci și cinci la sută din fața, abdomenul și extremitățile superioare ale reclamantei au fost arse. Rănilor au fost cauzate de o substanță corozivă. Leziunile au fost atât de grave, încât viața reclamantei ar fi fost în pericol dacă nu i s-ar fi acordat

niciun ajutor medical de specialitate... raportul de expertiză a amprentelor a concluzionat că amprentele nu au putut fi identificate...

FNS a răspuns că nu avea echipamentul specializat necesar pentru a executa rapoartele de expertiză relevante...

ISP a răspuns că nu era de datoria sa să realizeze raportul de expertiză solicitat cu privire la examinarea hainelor pe care reclamanta le purta la momentul atacului...

după examinarea înregistrărilor video de la două camere din apropiere, nimeni nu a putut fi identificat ca suspect pentru săvârșirea infracțiunii, ținând cont de trăsăturile menționate de martori în declarațiile lor; nu a fost posibilă obținerea unei copii a CD-ROM-ului de la cealaltă bancă din cauza dificultăților tehnice întâmpinate la transcrierea acestuia...

interceptările comunicațiilor telefonice nu au scos la iveală nicio conversație relevantă pentru anchetă...

alte trei persoane care au efectuat comunicări telefonice în perioada în care a avut loc agresiunea au fost chestionate, dar fără rezultat...

este evident că procurorul a întreprins numeroase acțiuni de anchetă, precum examinarea multor probe și interogarea reclamantei. Din considerentele de mai sus, au fost efectuate toate acțiunile de investigație posibile, dar nu a fost posibilă identificarea autorului/lor infracțiunii.

35. Nefiind primită nicio altă comunicare oficială de către reclamantă în urma lansării anchetei penale, la 10 martie 2012, ea a autorizat Centrul Albanez pentru Reabilitarea Traumei și Torturii („Centrul”) să urmărească cazul.

36. La 2 aprilie 2012, Centrul a solicitat informații de la procuror cu privire la evoluția anchetei.

37. La 17 aprilie 2012, procurorul a informat Centrul că urmărirea penală fusese suspendată, iar dosarul cauzei fusese transferat poliției pentru continuarea măsurilor în vederea identificării agresorului. Centrul a fost informat că ar trebui să solicite de la autoritatea de poliție competentă copii ale documentelor solicitate.

38. La 19 aprilie 2012, Centrul a solicitat Direcției de Poliție din Tirana („TPD”) să furnizeze informații despre progresul anchetei.

39. La 23 mai 2012, TPD a informat Centrul că ancheta era în curs și a pus la dispoziție o copie a rapoartelor medicale. O copie a deciziei procurorului de suspendare a anchetei nu putea fi furnizată fără autorizarea prealabilă a procurorului.

40. La 5 decembrie 2013, Centrul a solicitat procurorului să îi furnizeze o copie a dosarului de cercetare. De asemenea, Centrul a cerut procurorului să-l găsească și să-l pedepsească pe făptuitor.

41. La 8 ianuarie 2014, procurorul a informat Centrul că ancheta a fost suspendată deoarece atacatorul nu a putut fi identificat. Dosarul fusese transferat în întregime organului de poliție, de la care Centrul putea obține o copie.

42. Dosarul penal înaintat de Guvern ca parte a observațiilor acestuia, a indicat că a fost deschisă o anchetă cu privire la infracțiunile de vătămare intenționată gravă și producere și deținere ilegală de arme prevăzute la articolele 88 și respectiv 279 din Codul penal. În două rânduri, la 30 octombrie și 31 decembrie 2009, procurorul regional a prelungit ancheta pe motiv că aceasta era complexă și era necesară audierea multor persoane și examinarea altor câteva fapte.

43. Se pare că până la sfârșitul anului 2015, când părțile și-au depus concluziile scrise în fața Curții, cauza era încă pe rol în fața autorităților de poliție, iar părțile nu au furnizat nicio informație actualizată.

C. Proceduri privind infracțiunea de producere și deținere ilegală de arme

44. La 29 iulie 2009, apartamentul lui E.A. a fost percheziționat și au fost găsite două cuțite, patru televizoare, două computere laptop și o cameră video. Ulterior au fost confiscate.

45. La 30 iulie 2009, procurorul regional i-a atribuit lui E.A. infracțiunea de producere și deținere ilegală de arme în temeiul articolului 279 din Codul penal pe motiv că în apartamentul lui E.A. au fost găsite două cuțite.

46. La 30 iulie 2009 E.A. a fost arestat în flagrant pentru săvârșirea infracțiunii de producere și deținere ilegală de arme cu lamă. Ulterior, procurorul i-a impus obligația de a se prezenta în fața biroului de poliție judiciară („ordonanță de constrângere” – masă shtrënguese), care a fost aprobată de instanța de judecată la 1 august 2009.

47. La 6 august 2009, Comisariatul de Poliție din Tirana a declarat că obiectele confiscate în apartamentul lui E.A. la 29 iulie 2009 nu se potriveau cu descrierea niciunui obiect care fusese furat pe teritoriul acoperit de acel Comisariat.

48. La 11 ianuarie 2010, Ministerul Culturii a informat procurorul de regional că cele două cuțite erau pentru uz pur ornamental.

49. La 2 februarie 2010, procurorul sectorial, printr-o decizie motivată, a încetat ancheta privind infracțiunea de producere și deținere ilegală de arme cu lamă în conformitate cu dreptul procedural penal. De asemenea, a dispus ca măsura de restrângere împotriva lui E.A. să fie ridicată. Decizia a descris toate probele care fuseseră obținute, precum și declarațiile date de reclamantă și de alții. A motivat că, din moment ce cuțitele au fost găsite în apartamentul lui E.A. și nu într-un loc public, iar scrisoarea Ministerului Culturii din 11 ianuarie 2010 precizase că acestea erau doar pentru uz ornamental, era clar că nu fusese comisă nicio faptă penală.

D. Procedura privind cererea de despăgubire a reclamantei

50. La 2 mai 2012, reclamanta, invocând Convenția europeană privind despăgubirea victimelor infracțiunilor cu violență („Convenția europeană privind despăgubirea victimelor”), a depus o cerere la Ministerul Justiției prin care solicita despăgubiri din partea statului ca urmare a atacului cu acid.

51. La 3 septembrie 2012, reclamanta, invocând Convenția europeană pentru despăgubirea victimelor, articolele 625, 640 și 641 din Codul civil, precum și decizia Curții Supreme de Justiție nr. 12/2007, a depus o cerere de despăgubire la Tribunalul Districtual Tirana împotriva Ministerului Justiției, solicitând despăgubiri de la stat ca urmare a atacului cu acid. Ea a mai solicitat să fie scutită de plata taxelor de judecată pe motivul lipsei mijloacelor financiare, iar cuantumul despăgubirii să fie stabilit de către experți.

52. Reclamanta a susținut că retrăsese cauza deoarece constatase că se afla în imposibilitatea de a plăti taxele judiciare.

53. La 30 mai 2013, Tribunalul Districtual Tirana a întrerupt procedura („pushimin e gjykimit”) când reclamanta și avocatul ei nu s-au prezentat la audiere.

II. LEGEA ȘI PRACTICA INTERNĂ RELEVANTE

(...)

III. DREPT INTERNAȚIONAL RELEVANT ȘI MATERIALE PRIVIND VIOLENȚA DE GEN

(...)

IV. MATERIAL NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL RELEVANT PRIVIND SITUAȚIA FEMEILOR DIN ALBANIA

A. Rapoarte naționale

1. Sondaje bazate pe populația națională ale Institutului de Statistică

54. În martie 2009, Institutul Național de Statistică („INSTAT”) a publicat un raport de cercetare privind „Violența domestică în Albania: o anchetă națională bazată pe populația națională”, pe baza datelor colectate în 2007. Scopul anchetei naționale din 2007 a fost să genereze date și constatări fiabile despre natura și prevalența violenței domestice în țară, care urmau să fie utilizate pentru a susține dezvoltarea unei preveniri, protecții, a unor măsuri legale și politici eficiente. INSTAT a efectuat sondaje noi în 2013 și 2018, când femeile au fost întrebată despre experiențele pe care le avuseseră vreodată sau le aveau în prezent cu fiecare dintre diferitele forme de violență domestică.

55. Ambele anchete naționale bazate pe populație au confirmat că violența domestică împotriva femeilor era o problemă larg răspândită în familiile și comunitățile din întreaga Albanie. Descoperirile au arătat că proporția femeilor care „au experimentat vreodată” o formă de violență domestică a crescut de la 56,09% în 2007 la 59,4% în 2013. Este bine documentat că femeile au continuat să experimenteze mai multe tipuri de violență domestică concomitent în căsnicia sau relații lor intime, inclusiv forme multiple de violență psihologică, fizică și sexuală.

56. În 2007 și 2013, femeile bătute au dezvăluit că au suferit deseori mai mult sau mai puțin aceleași vătămări legate de violența domestică, în diferite grade de severitate. În 2007, 48,3% dintre femeile care au suferit violență domestică au raportat că au suferit tăieri, vânătăi sau dureri, în timp ce în 2013 doar 18,8% dintre femeile „vreodată” abuzate fizic au raportat că au suferit leziuni legate de violența domestică.

57. Sondajul național pe bază de populație din 2018, care a fost lansat în martie 2019, a fost a treia încercare în Albania de a colecta date despre violența împotriva femeilor și fetelor, incluzând nu numai violența domestică, ci și violența la întâlniri, violența între persoane care nu sunt parteneri, abuz sexual asupra copiilor, hărțuirea sexuală și urmărirea. Datele din sondajul din 2019 au furnizat dovezi că violența împotriva femeilor și fetelor din Albania a fost larg răspândită și că a afectat majoritatea femeilor. Sondajul din 2018 a arătat că 52,9% dintre femeile de 18-74 de ani au experimentat una sau mai multe dintre cele cinci tipuri diferite de violență (violența partenerului intim, violența la întâlniri, violența non-partenerului, hărțuirea sexuală și/sau urmărirea) în timpul vieții și 36,6% dintre femei sufereau violență „în prezent”. 75,4% dintre femei au raportat că violența domestică împotriva femeilor este o problemă majoră în Albania. 70,8% dintre femei au declarat că violența sexuală împotriva femeilor și fetelor este o problemă majoră în Albania, 69,9% au raportat că hărțuirea sexuală a femeilor și fetelor este o problemă majoră, iar 68,4% au raportat că urmărirea femeilor este o problemă majoră în Albania. Având în vedere aceste constatări, nu este surprinzător că majoritatea femeilor au susținut că este foarte important să existe legi în Albania care să protejeze femeile și fetele de violență în căsnicia/familiile lor (83,0%) și de agresiune sexuală și viol (81,9%).

58. Sondajul din 2018 a măsurat, de asemenea, normele sociale legate de violența împotriva femeilor și fetelor, precum și percepțiile femeilor cu privire la gravitatea violenței împotriva femeilor și fetelor și importanța existenței legislației referitoare la violența împotriva femeilor și fetelor. În ceea ce privește normele sociale legate de violența domestică, sondajul din 2018 a constatat că 52,2% dintre femeile în vârstă de 18-74 de ani au susținut că toate sau majoritatea persoanelor din comunitate credeau că violența dintre soț și soție este o chestiune privată și că alții nu ar trebui să intervină, iar 46,5 % au susținut că toți sau majoritatea oamenilor din comunitate considerau că o femeie ar trebui să tolereze anumite violențe pentru a-și menține familia unită. În plus, 27,5% dintre femei au susținut că toți sau majoritatea oamenilor din comunitate cred că atunci când o femeie a fost bătută de soțul ei, ea a fost parțial de vină sau vinovată și că unei femei ar trebui să-i fie rușine sau jenă să vorbească cu oricine din afara familiei ei despre abuzul sau violența din căsnicia ei. Aceste norme sociale pot contribui la prevalența violenței domestice față de

partenerul intim împotriva femeilor și pot menține femeile bătute captive în relații abuzive și violente.

2. Raportul Centrului pentru Inițiative Civice Juridice

59. În noiembrie 2010, Centrul pentru Inițiative Civice Juridice a publicat un raport privind punerea în aplicare a Legii privind violența în familie. Raportul a monitorizat ordinele de protecție și ordinele de protecție de urgență emise de Judecătoria Tirana între 1 iunie 2009 și 1 iunie 2010. Potrivit raportului, a existat o creștere semnificativă a numărului de femei care raportau incidente la poliție, ceea ce s-a datorat unei creșteri a gradului de conștientizare în rândul femeilor cu privire la importanța raportării violenței domestice și unei mai bune pregătiri și calificări din partea organismelor relevante care au primit și asistat victimele violenței domestice.

3. Comisar pentru Protecția împotriva discriminării

60. Comisarul pentru protecția împotriva discriminării („Comisarul împotriva discriminării”) a fost înființat prin Legea anti discriminare (legea nr. 10221 din 4 februarie 2010) și este organismul național responsabil cu asigurarea egalității și protecției efective împotriva discriminării.

61. În raportul anual 2011, comisarul împotriva discriminării a afirmat că „femeile suferă de violență în familie”. În raportul anual din 2012, comisarul împotriva discriminării a declarat că „au fost raportate mai multe cazuri de violență împotriva femeilor, care uneori au dus la pierderea vieții femeilor bătute. Potrivit statisticilor furnizate de Direcția Generală a Poliției, au fost identificate 2.526 de cazuri de violență în familie, ceea ce a marcat o creștere cu 345 de cazuri față de anul precedent. O astfel de creștere s-a reflectat și în numărul tot mai mare de cereri de ordine de protecție, care în 2012 însumaseră 1.562, adică cu 217 cereri mai multe decât în anul precedent”.

B. Rapoarte internaționale

1. Materialele Consiliului European

(...)

ÎN DREPT

I. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 2 DIN CONVENȚIE

62. Reclamanta s-a plâns în temeiul articolelor 2, 3 și 8 din Convenție că autoritățile nu i-au protejat viața. De asemenea, ea s-a plâns de eșecul autorităților de a desfășura o anchetă promptă și efectivă care să conducă la identificarea, urmărirea penală și pedepsirea agresorului.

63. Fiind suverana caracterizării juridice a faptelor cauzei, Curtea nu este limitată de caracterizarea dată de reclamantă sau de un guvern (a se vedea *Radomilja și alții împotriva Croației* [GC], nr. 37685/10 și 22768/12, § 126, 20 martie 2018). Curtea consideră că plângerile reclamantei invocate în temeiul articolelor 3 și 8 ar trebui examinate din punctul de vedere al articolului 2 sub

aspectul său material și procedural, în măsura în care se referă la dreptul reclamantei la viață. Dispoziția, în măsura în care este relevantă, are următorul conținut:

Articolul 2

„Dreptul oricărei persoane la viață va fi protejat prin lege.”

A. Admisibilitate

1. Observațiile părților

(...)

2. Motivarea Curții

(a) Aplicabilitatea articolului 2

(...)

(d) Concluzie

64. Curtea constată că aceste plângeri nu sunt în mod vădit nefondate în sensul articolului 35 § 3 (a) din Convenție și nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, ele trebuie să fie declarate admisibile.

B. Fondul

1. Observațiile părților

(a) Observațiile reclamantei

65. În temeiul articolului 2 din Convenție, reclamanta a susținut că atacul cu acid împotriva ei a fost grav și i-a amenințat dreptul la viață. Ea a susținut că cadrul legislativ în vigoare nu oferă femeilor o protecție suficientă împotriva violenței, deoarece autoritățile nu și-au respectat obligațiile în temeiul Convenției de la Istanbul. Articolul 88 din Codul penal, de exemplu, nu era în conformitate cu articolul 49 din Convenția de la Istanbul. În plus, această convenție nu a fost aplicată de autorități la nivel intern în cazurile de violență împotriva femeilor. În lumina datelor statistice privind frecvența violenței împotriva femeilor, autoritățile ar fi trebuit să cunoască și să fi luat măsurile preventive necesare pentru protejarea reclamantei. De asemenea, ea a susținut că ancheta nu a fost efectivă, amănunțită și promptă. Autoritățile nu au luat măsurile necesare, întrucât nu au putut să examineze tipul de substanță găsit în recipient, nici să examineze recipientul pe care îl ținea agresorul, nici să identifice amprente de pe recipient, nici să examineze hainele reclamantei. În plus, nu au fost luate măsuri pentru a stabili cum a fost cumpărată substanța corozivă sau cum a fost obținută de către agresor. Reclamanta nu fusese informată despre prelungirea anchetei sau despre decizia procurorului de încetare a cercetării împotriva lui E.A. Autoritățile nu au reușit să ridice suspiciuni cu privire la nicio altă persoană și nicio măsură

ulterioară nu a fost întreprinsă de către acestea de la suspendarea anchetei. Reclamanta nu fusese implicată în anchetă și nu i se furnizase niciodată documentația care să detalieze acțiunile de investigație întreprinse.

(b) Observațiile Guvernului

66. Guvernul a susținut că reclamanta nu a fost supusă violenței domestice sau violenței în temeiul articolului 2 din Convenție. Cadrul legislativ în vigoare la acel moment oferea o protecție adecvată victimelor violenței domestice, sub forma Constituției, a mai multor convenții privind drepturile femeilor care fuseseră ratificate de Albania și a unei legi specifice privind violența în familie, care era în vigoare. Mai mult, în 2012 Codul Penal a fost modificat pentru a prevedea o infracțiune specifică de violență și abuz în familie și a fost pus în aplicare un plan național de acțiune.

67. În ceea ce privește situația generală privind violența domestică din Albania, Guvernul a transmis unele informații de la Direcția Generală a Poliției de Stat („Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit”) care acoperă perioada ianuarie-decembrie 2014. Potrivit acestor informații, poliția a identificat 4.121 de infracțiuni de violență în familie și alte infracțiuni care au avut loc în mediul domestic, și în 2.422 dintre aceste cazuri, polițiștii au inițiat din oficiu proceduri judiciare pentru emiterea unui ordin de protecție sau a unui ordin de protecție de urgență. Poliția a demarat urmărirea penală și a trimis dosarul procurorului pentru 1.797 din cauzele rămase. Numărul total al victimelor fusese de 3.090, dintre care în 1.798 de cazuri victima fusese soția făptuitorului. 551 de autori au fost arestați în timpul săvârșirii infracțiunii; 48 au fost reținuți, iar alți 147 erau căutați în continuare de poliție. Pe parcursul anului 2014, au fost identificate șaptesprezece cazuri de crimă, soldate cu moartea a douăzeci și două de persoane. Au existat zece femei victime ale omuciderilor în familie, și în șase cazuri victima fusese soția autorului respectiv.

68. De asemenea, Guvernul a susținut că, în vederea protejării victimelor violenței domestice, poliția a întreprins următoarele acțiuni: un plan de acțiune din 14 aprilie 2014 „Cu privire la implementarea Planului național de acțiune 2011-2015”; pregătirea cererilor civile pentru emiterea ordinelor de protecție și ordinelor de protecție de urgență; urmărirea punerii în aplicare a deciziilor instanțelor interne; inițierea urmăririi penale împotriva oricărei persoane care încalcă ordinele de protecție; cooperarea cu alte instituții și organizații ale societății civile; diferite campanii în diferite orașe ale țării; instruirea polițiștilor etc.

69. Revenind la prezenta cauză, Guvernul a susținut că ancheta a fost eficientă și minuțioasă, reclamanta putând să facă uz efectiv de toate căile de atac pentru obținerea drepturilor sale. Procurorul a început imediat ancheta și a întreprins mai multe acțiuni de anchetă. Procurorul l-a arestat și pe fostul soț al reclamantei. Reclamanta nu a contestat decizia procurorului de suspendare a anchetei. Ancheta a fost suspendată din motive care nu au fost dependente de comportamentul părților. Autoritățile nu i-au refuzat reclamantei dreptul la informare și cooperare în timpul anchetei. Reclamanta a fost cea care nu a acordat asistență adecvată autorităților.

2. Motivarea Curții

(a) Aspecte de fond

70. Curtea reiterează că prima propoziție a articolului 2 § 1 impune statului nu numai să se abțină de la luarea intenționată și ilegală a vieții, ci și să ia măsurile adecvate pentru a proteja viața celor aflați sub jurisdicția sa (a se vedea *L.C.B. împotriva Regatului Unit*, 9 iunie 1998, § 36, Rapoartele hotărârilor și deciziilor 1998 III). Aceasta implică o îndatorire primordială a statului de a garanta dreptul la viață prin instituirea unor dispoziții penale eficiente care să descurajeze săvârșirea de infracțiuni împotriva unei persoane, susținute de mecanismele de aplicare a legii pentru prevenirea, suprimarea și pedepsirea încălcării acestor prevederi (*Mastromatteo împotriva Italiei* [GC], nr. 37703/97, § 67, CEDO 2002 VIII). De asemenea, se extinde, în circumstanțe adecvate, la o obligație pozitivă a autorităților de a lua măsuri operaționale preventive pentru a proteja o persoană a cărei viață este în pericol de actele criminale ale altei persoane (a se vedea *Osman împotriva Regatului Unit*, 28 octombrie 1998, § 115, Raportul Hotărârilor și Hotărârilor 1998 VIII; *Giuliani și Gaggio împotriva Italiei* [GC], nr.23458/02, § 244, CEDO 2011 (extrase) și *Fernandes de Oliveira împotriva Portugaliei* [GC], nr.78103/14, § 108, 31 ianuarie 2019).

71. Ținând cont de dificultățile inerente menținerii ordinii în societăților moderne, de imprezibilitatea comportamentului uman și de alegerile operaționale care trebuie făcute în ceea ce privește prioritățile și resursele, sfera obligației pozitive de a lua măsuri operaționale preventive trebuie interpretată într-un mod care nu impune autorităților o povară imposibilă sau disproporționată. Prin urmare, nu orice presupus risc pentru viață poate atrage din partea autorităților obligația în temeiul Convenției de a lua măsuri operaționale pentru a preveni materializarea acestui risc. Pentru apariția unei obligații pozitive, trebuie să se constate că autoritățile cunoșteau, sau ar fi trebuit să cunoască la momentul respectiv, existența unui risc real și imediat pentru viața unei persoane identificate, rezultat din faptele penale ale unui terț. În cazul în care Curtea constată că autoritățile cunoșteau sau ar fi trebuit să cunoască acest risc, ea trebuie să evalueze dacă au luat măsuri în sfera competențelor lor care, considerate în mod rezonabil, s-ar fi putut aștepta să evite acest risc (a se vedea, printre multe altele, *Osman*, citată mai sus, § 116; *Fernandes de Oliveira* [GC], citată mai sus, § 110; și *Nicolae Virgiliu Tănase* [GC], citată mai sus, § 136)

72. În lumina celor de mai sus, Curtea trebuie să stabilească dacă exista un cadru legislativ efectiv în Albania la momentul respectiv și dacă autoritățile cunoșteau sau ar fi trebuit să cunoască existența unui risc real și imediat pentru viața sau integritatea fizică a reclamantei.

73. Curtea observă de la început că faptele cauzei privesc un atac grav cu acid asupra reclamantei, comis de o persoană neidentificată. Curtea notează că în Albania o infracțiune este supusă urmăririi civile, cu excepția cazului în care se încadrează în categoria infracțiunilor supuse urmăririi penale. La momentul respectiv, Codul penal prevedea o serie de infracțiuni comise împotriva vieții sau sănătății unei persoane. Aceste infracțiuni, inclusiv cea prevăzută la art. 88 CP în temeiul căreia procurorul a deschis urmărirea penală pentru atacul cu acid, sunt supuse cercetării din oficiu de către procuror. Curtea este convinsă că, în absența oricăror argumente din partea reclamantei

conform căreia dispozițiile de drept penal erau ineficiente, exista un cadru legislativ efectiv în Albania la momentul relevant privind infracțiunile împotriva vieții și sănătății. În continuare, Curtea reține, că deși nu este relevant pentru prezenta cauză, în urma modificărilor legislative din 2012 și 2013, Codul penal conține prevederi specifice care interzic violența în familie și agresiunea și incriminează ca circumstanță agravantă săvârșirea unei alte infracțiuni în timpul sau după o infracțiune pentru care a fost emis un ordin de protecție judecătoresc în legătură cu producerea violenței domestice.

74. Curtea mai notează că reclamanta a bănuț că fostul ei soț a fost atacatorul din spatele atacului cu acid, ținând cont și de violența domestică la care a pretins că fusese supusă în trecut. Reclamanta s-a plâns de violența fostului ei soț împotriva ei pentru prima dată când a făcut declarația în fața procurorului districtual după atacul cu acid din 29 iulie 2009. Declarația reclamantei a fost coroborată de membrii familiei reclamantei. Cu toate acestea, se pare că reclamanta, înainte de atac, nu a adus la cunoștința autorităților vreun risc pe care fostul ei soț l-ar fi reprezentat pentru viața ei, ceea ce ar fi declanșat obligația pozitivă a autorităților de a lua măsuri preventive sau alte măsuri rezonabile pentru protecția vieții reclamantei (comparație și asemănare cu *Osman*, citat mai sus, și *Civek împotriva Turciei*, nr. 55354/11, 23 februarie 2016). În opinia Curții, în circumstanțele prezentei cauze, Curtea nu vede cum autoritățile statului ar putea fi considerate răspunzătoare pentru că nu au prevenit atacul împotriva reclamantei.

75. Rezultă că nu a existat nicio încălcare a articolului 2 din Convenție în ceea ce privește obligația pozitivă a autorităților de a proteja viața și integritatea fizică a reclamantei.

(b) Aspect procedural

76. Curtea reamintește că obligația pozitivă a statului de a proteja viețile celor aflați în jurisdicția sa impune, implicit, existența unei anumite forme de anchetă oficială efectivă atunci când există motive să creadă că o persoană a suferit răni care îi pun viața în pericol, în circumstanțe suspecte. Ancheta trebuie să poată stabili cauza rănilor și, după caz, identificarea celor responsabili în vederea pedepsirii acestora (a se vedea *Mustafa Tunç și Fecire Tunç împotriva Turciei* [GC], nr. 24014/05, § 172). , 14 aprilie 2015). Ori de câte ori există îndoieli cu privire la apariția violenței domestice sau a violenței împotriva femeilor, autorităților li se cere o diligență specială pentru a se ocupa de natura specifică a violenței în cursul procedurilor domestice (a se vedea *Volodina împotriva Rusiei*, nr. 41261/). 17, § 92, 9 iulie 2019).

77. O cerință de promptitudine și soluționare rezonabilă este implicită în contextul unei anchete efective în sensul articolului 2 din Convenție (a se vedea, printre multe altele, *Talpis împotriva Italiei*, nr. 41237/14, § 106, 2 martie). 2017). Trebuie acceptat că pot exista obstacole sau dificultăți care împiedică progresul unei anchete într-o anumită situație. Cu toate acestea, un răspuns prompt al autorităților în investigarea utilizării forței letale poate fi, în general, considerat esențial pentru menținerea încrederii publicului în respectarea statului de drept și pentru a preveni orice aparență de toleranță față de actele ilegale (*Armani Da Silva împotriva Regatului Unit* [GC], nr.5878/08, §

237, 30 martie 2016). În plus, ancheta trebuie să fie accesibilă familiei victimei în măsura necesară pentru a-și proteja interesele legitime (*Giuliani și Gaggio* [GC], citată mai sus, § 303).

78. Curtea va examina acum dacă ancheta efectuată de autoritățile statului a îndeplinit cerințele aspectului procedural al articolului 2 din Convenție. Va face acest lucru luând în considerare situația generală a femeilor din Albania, țara în care a avut loc atacul cu acid, și răspunsul autorităților în anchetarea incidentului.

79. Curtea notează că rapoartele internaționale cu privire la Albania au subliniat în mod repetat o prevalență ridicată a violenței împotriva femeilor începând cu cel puțin 2003. În plus, rapoartele naționale sprijină opinia conform căreia între 2007 și 2013 violența împotriva femeilor a fost o problemă larg răspândită (a se vedea paragrafele 54-61). Între 2006 și 2012, rapoartele internaționale au remarcat în continuare că violența împotriva femeilor a fost sub-raportată, sub-investigată, sub-urmărită și sub-condamnată. Ei au sugerat că poliția și autoritățile de urmărire penală au manifestat o abordare ineficientă a violenței împotriva femeilor pe baza „atitudinii sociale și valorilor culturale” și că a prevalat un climat de clemență sau impunitate față de autorii violenței împotriva femeilor. În Observațiile sale finale din 2010, Comitetul CEDAW a recomandat, printre altele, ca „funcționarii publici, în special cei responsabili cu aplicarea legii și membrii sistemului judiciar” să devină pe deplin conștienți de toate formele de violență împotriva femeilor”. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că, la momentul atacului, exista *prima facie* un climat general în Albania care era propice violenței împotriva femeilor. În plus, raportul de evaluare GREVIO din 2017 a remarcat că violența domestică a depășit „toate celelalte infracțiuni ca infracțiunea penală cu cel mai mare număr de victime”.

80. Atunci când un atac are loc într-un climat general ca cel descris mai sus, ancheta capătă o importanță și mai mare, iar autoritățile de anchetă ar trebui să fie mai diligente în efectuarea unei anchete amănunțite, pentru a asigura aplicarea efectivă a legilor interne care protejează dreptul la viață. O astfel de diligență de a investiga, printre altele, un atac cu acid – care, conform Comitetului CEDAW și a altor rapoarte, poate fi o practică de „violență bazată pe gen” împotriva femeilor – a fost reiterată în Recomandarea generală nr. 19, potrivit căruia „Statele pot fi, de asemenea, răspunzătoare pentru fapte private dacă nu acționează cu diligența cuvenită pentru a preveni încălcarea drepturilor sau pentru a investiga și pedepsi actele de violență și pentru a acorda despăgubiri”, și a fost ferm restabilită în Recomandarea generală nr.35.

81. Revenind la eficacitatea anchetei în prezenta cauză, Curtea reține că procurorul a deschis o anchetă privind atacul cu acid și că au fost întreprinse mai multe acțiuni de urmărire penală privitoare la E.A., căruia i s-a impus un ordin de restricție. Apartamentul i-a fost percheziționat și au fost ridicate mai multe obiecte deținute de acesta. Ulterior au luate alte măsuri, printre care: s-a efectuat o examinare la fața locului, au fost audiate mai multe persoane, au fost obținute și examinate înregistrări de la camerele video a două bănci din apropiere, au fost obținute rapoarte criminalistice și au fost dispuse alte expertize. Cu toate acestea, în niciun moment autoritățile nu au putut stabili natura substanței găsite în recipient și pe hainele reclamantei. Nu a fost obținut

niciun raport de expertiză chimică sau toxicologică, deoarece FNS și ISP fie nu aveau echipamentul specializat necesar, fie nu era de competența lor să întocmească astfel de rapoarte (a se vedea paragrafele 30-31 de mai sus).

82. În această privință, este dificil pentru Curte să accepte că o măsură investigativă de o importanță crucială pentru cauză, și anume un raport de expertiză care să permită identificarea substanței utilizate pentru atacarea reclamantei, nu a fost efectuată cu promptitudine și hotărâre. Este sarcina autorităților interne să soluționeze problemele de competență sau să înființeze instituții specializate care să efectueze astfel de demersuri procedurale care sunt decisive pentru derularea anchetei și să îndeplinească obligațiile procedurale prevăzute la articolul 2 din Convenție.

83. Curtea consideră că împrejurările atacului asupra reclamantei – care are semnele distinctive ale unei forme de violență de gen – ar fi trebuit să determine autoritățile să reacționeze cu o diligență deosebită în efectuarea anchetei. Ori de câte ori există suspiciunea că un atac ar putea fi motivat de gen, este deosebit de important ca ancheta să fie continuată cu fermitate.

84. În cele din urmă, Curtea reține că decizia definitivă din cauză - decizia din 2 februarie 2010, de suspendare a anchetei, care nu putea fi atacată prin recurs - nu oferă niciun răspuns cert cu privire la natura substanței găsite în container și pe hainele reclamantei. În plus, în ciuda solicitărilor repetate ale reclamantei de obținerea de informații cu privire la progresul anchetei, acesteia nu i s-au oferit nicio informație sau document ca răspuns. Prin urmare, ea nu a putut contesta (omiterea) vreunei acțiuni de anchetă sau să solicite autorităților să ia alte măsuri (a se vedea *Pihoni*, citată mai sus, § 95). De asemenea, ea nu a putut introduce o cerere de despăgubire în absența unui faptuitor identificat.

85. În consecință, urmărirea penală în cauză, suspendată din 2010 de către procuror, nu poate fi descrisă ca un răspuns efectiv al autorităților la atacul cu acid. Astfel, a existat o încălcare a articolului 2 din Convenție în ceea ce privește obligația procedurală a statului.

II. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 8 DIN CONVENȚIE

86. Reclamanta s-a plâns, de asemenea, de incapacitatea autorităților de a oferi psihoterapie sau tratament de reabilitare și de absența unei compensații financiare. Ea s-a invocat pe articolul 8 din Convenție, care, în părțile lui relevante, are următorul cuprins:

Articolul 8

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private...”

87. Guvernul nu a prezentat nicio observație specială.

88. Curtea apreciază, pe baza materialelor care i-au fost prezentate, că nu există aparentă încălcare în acest sens și, prin urmare, respinge această plângere ca fiind vădit nefondată în conformitate cu

Articolul 35 §§ 3 (a) și 4 din Convenție.

III. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 13 DIN CONVENȚIE

89. Reclamanta s-a plâns de încălcarea articolului 13 din Convenție coroborat cu articolul 2 din Convenție, având în vedere faptul că nu putea contesta actele procurorului și că nu putea solicita despăgubiri pentru atacul propriu-zis.

90. Articolul 13 din Convenție prevede următoarele:

„Orice persoană ale cărei drepturi și libertăți, așa cum sunt enunțate în [convenție] sunt încălcate, va avea o cale de atac efectivă în fața unei autorități naționale, chiar dacă încălcarea a fost comisă de persoane care acționează în calitate oficială.”

91. În ceea ce privește incapacitatea reclamantei de a contesta actele procurorului, Curtea consideră că această plângere este legată de cea examinată în temeiul articolului 2 de mai sus și, prin urmare, trebuie de asemenea să fie declarată admisibilă. Cu toate acestea, având în vedere constatările sale de mai sus, în temeiul articolului 2 din Convenție, nu este necesar să se examineze fondul acestei plângeri.

92. În ceea ce privește posibilitatea reclamantei de a obține despăgubiri de la făptuitor, Curtea consideră, de asemenea, că această plângere este legată de cea examinată în temeiul articolului 2 de mai sus și, prin urmare, trebuie de asemenea să fie declarată admisibilă. Cu toate acestea, având în vedere constatările sale de mai sus în temeiul articolului 2 din Convenție, nu este necesar să se examineze fondul acestei plângeri.

93. În ceea ce privește posibilitatea reclamantei de a obține despăgubiri de la stat, Curtea observă că procedura referitoare la cererea reclamantei de despăgubire a fost întreruptă de Tribunalul Districtual Tirana la 30 mai 2013, deoarece reclamanta și avocatul ei nu s-au prezentat la ședințele de judecată (a se vedea paragraful 53 de mai sus). Curtea reține că reclamanta nu a oferit nicio explicație sau vreo dovadă că motivul neprezentării ei la ședințele de judecată a fost legat de incapacitatea de a plăti taxele judiciare. Ea nu a susținut nici că Tribunalul Districtual i-a respins cererea de scutire de la obligația de a plăti taxe judiciare înainte de a decide încetarea procedurii. În orice caz, cererea de despăgubire a reclamantei nu a fost cuantificată, cerere pentru care taxele judiciare ar fi stabilite ca procent din valoarea sumei solicitate. Prin urmare, în lipsa oricăror argumente, această parte a plângerii trebuie respinsă pentru că este vădit nefondată în conformitate cu articolul 35 §§ 3 (a) și 4 din Convenție.

III. PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 14 DIN CONVENȚIE

94. În sfârșit, reclamanta s-a plâns, în temeiul articolului 14 din Convenție, că autoritățile au rămas pasive chiar dacă ea și-a exprimat suspiciuni cu privire la fostul ei soț. Acțiunile autorităților au arătat că o discriminau din cauza sexului ei.

95. Având în vedere faptul că Curtea a examinat deja mai sus circumstanțele prezentei cauze în temeiul articolului 2 din Convenție (a se vedea paragrafele 79 și 80 de mai sus), nu consideră necesar să se examineze admisibilitatea sau fondul acestei plângeri.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

96. Articolul 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea constată că a existat o încălcare a Convenției sau a Protocoloalelor la aceasta și dacă dreptul intern al Înaltei Părți Contractante în cauză nu permite să se facă decât o reparație parțială, Curtea va acorda, dacă este necesar, o satisfacție echitabilă părții vătămate.”

A. Daune

(...)

97. Curtea observă că regula conform căreia căile de atac interne trebuie epuizate nu se aplică cererilor de satisfacție echitabilă prezentate Curții în temeiul articolului 41 din Convenție (a se vedea *De Wilde, Ooms și Versyp* împotriva Belgiei (articolul 50), 10 martie 1972. , §§ 15-16, Seria A nr.14, și *Salah împotriva Țărilor de Jos*, nr.8196/02, §§ 67, CEDO 2006 IX (extrase)).

98. Curtea nu observă vreo legătură de cauzalitate între încălcarea constatată și prejudiciul material pretins; prin urmare, respinge această afirmație. Pe de altă parte, acordă reclamantei, în mod echitabil, 12.000 EUR cu titlu de prejudiciu moral ca urmare a încălcării constatate pe motivul ineficacității anchetei.

B. Cheltuieli de judecată

(...)

C. Dobânzi moratorii

(...)

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE,

1. Declară admisibilă plângerea în temeiul articolului 2 din Convenție și plângerile în temeiul articolului 13 din Convenție privind absența unei căi de atac pentru a contesta actele procurorului și a solicita despăgubiri de la făptuitor, iar plângerea în temeiul articolului 8 din Convenție, precum și plângerea în temeiul articolului 13 din Convenție privind absența unei căi de atac pentru a obține despăgubiri de la statul, inadmisibile;

2. *Hotărăște* că nu a existat nicio încălcare a articolului 2 din Convenție sub aspectul său material;

3. *Hotărăște* că a existat o încălcare a articolului 2 din Convenție sub aspectul său procedural;

4. *Hotărăște* că nu este necesar să se examineze fondul plângerilor în temeiul articolului 13 din Convenție;

5. *Hotărăște* că nu este necesar să se examineze admisibilitatea sau fondul plângerii în temeiul articolului 14 din Convenție;

6. *Hotărăște*

(a) că Statul pârât trebuie să plătească reclamantei, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art.44 § 2 din Convenție, următoarele sume, convertite în moneda Statului pârât, la cursul aplicabil la data tranzacției:

(i) 12.000 EUR (douăsprezece mii de euro), plus orice sumă care poate fi datorată de reclamantă cu titlu de impozit, cu privire la prejudiciul moral;

(ii) 2.720 EUR (două mii șapte sute douăzeci de euro), plus orice sumă care poate fi datorată de reclamantă cu titlu de impozit, pentru cheltuieli de judecată;

(b) că de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;

7. *Respinge*, în unanimitate, restul cererii reclamantei de satisfacție echitabilă.

Întocmită în limba engleză și notificată în scris la 4 august 2020, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Stanley Naismith

Grefier

Robert Spano

Președinte

Date de contact Proiectul „VioGen – RoJust”

Adresă: Intrarea Camil Petrescu, nr. 5, Sector 1, București

Telefon: +40 21 313 0059

Mail: secretariat@anes.gov.ro

Mai multe informații despre proiect pot fi accesate la următoarele linkuri:

<https://anes.gov.ro/viogen-rojust/>

<https://www.facebook.com/egalitadedesanse>